

Rezultati općih izbora 2006. na području općine Gračanica

OMER HAMZIĆ
.....

Ovogodišnji opći izbori, po mnogo čemu bili su drugačiji od dosadašnjih, s tim što je nakon prebrojavanja glasova, u ovoj zemlji sve opet ostalo isto - ili malo gore.

Po čemu su drugačiji?

Prvi puta u BiH se dogodilo da su tri nacionalne stranke koje su u dosadašnjih 15 godina obnašale vlasti u BiH ostale bez "svojih" članova državnog predsjedništva: HDZ se podijelila i u Predsjedništvu dobila Hrvata iz SDP (kojeg ne priznaje kao pravog Hrvata), SDS je "pomeo" Dodik na svim "razinama", pa i u utrci za Predsjedništvo, a SDA okrenula leđa svome predsjedniku Sulejmanu Tihiću (što je nezabilježan slučaj u parlamentarnoj praksi) "ustupivši" svoje glasove za Predsjedništvo "ko na tanjiru" Harisu Silajdžiću lideru druge, istina, sestrinske stranke. Prvi puta su, dakle, u Bosni i Hercegovini, "izbile" na državni vrh neke liberalnije političke opcije (bar im tako piše u službenim nazivima: SDP, SNSD, Stranka za BiH); prvi puta je za člana Predsjedništva BiH izabran kandidat iz gra-

đanske opcije (Željko Komšić iz SDP-a), prvi puta se dogodilo da lider jedne stranke izgubi u izbornoj trci za vrh Države (Predsjedništvo), a da njegova stranka bude apsolutni pobjednik na ostalim nivoima (Sulejman Tihić i SDA). Umjesto tzv. nacionalnih stranaka, došle su stranke koje nominalno imaju drugačiji predznak ("ko biva su liberalnije", "socijaldemokratskije", "građanskije"), a u stvari su u svojim političkim stavovima, što se nacionalizma tiče, radikalnije od nekadašnjeg nacionalnog trojstva (SDA, HDZ, SDS).

Zaigraivši na tu kartu, u ovim izborima one su znalački "dizajnirale" već poznate fazone (strah od drugog i drugačijeg) i čitavu priču modernizovali tako što su zahtjevima Harisovih patriota (Stranke za BiH) za cjelovitu BiH i ukidanje entiteta, Dodikovi socijaldemokrati suprotstavili najavu referenduma o odcjepljenju i izlazak "svoje" Republike iz BiH, da bi novi Ljubićev HDZ, na sve to kao šlag, isporučio svoj zahtjev za uspostavu trećeg entiteta. Tako su, prodajući priču o ustavnim promjenama po svom viđenju, jedan drugom nabacivali loptu i – dobili utakmicu.

Koga su predribrali?

Sve je ostalo isto, a zna se i ko je predriblan.

REZULTATI GLASANJA NA NIVOU BiH, FEDERACIJE I TUZLANSKOG KANTONA

U utrci za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine Haris Silajdžić kao kandidat Stranke za Bosnu i Hercegovinu izabran je za bošnjačkog člana Predsjedništva (sa 350.520 ili 62,8% glasova, ispred kandidata SDA Sulejmana Tihića koji je dobio 153.683. ili 27,53% glasova i kandidata BOS-a Mirnesa Ajanovića koji je dobio 45.608 ili 8,17% glasova). Za hrvatskog člana Predsjedništva izabran je Željko Komšić kao kandidat SDP (sa 116.062 ili 39,56% glasova, ispred kandidata HDZ, dosadašnjeg člana Predsjedništva Ive Mire Jovića, koji je osvojio 76.14% glasova i Zvonka Jurišića iz HSP, koji je osvojio 20.350 ili 6,94% glasova. Ispred srpskog naroda, za člana Predsjedništva izabran je kandidat SNSD Nebojša Radmanović (sa 287.675 ili 53,26% osvojenih glasova, Mladen Bosić, kandidat SDS je sa 1 30.824 ili 24,22% osvojenih glasova na drugom, dok je na trećem Zoran Tešanović iz PDP sa 26.818 ili 4,96% osvojenih glasova).

Iako je izgubila u utrci za bošnjačkog člana Predsjedništva BiH, SDA je apsolutni pobjednik ovih izbora na svim ostalim nivoima. U Predstavničkom domu parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine poredak je sljedeći: SDA 9 osvojenih mandata, S BiH 8, SNSD 7, SDP 5, SDS 3, HDZ, HNZ 3, HDZ 1990 2, i po 1 mandat: BPS, S za Boljitač, DNS i DNZ); u Predstavničkom domu parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine: SDA 28 osvojenih mandata, S BiH 24, SDP 17, HDZ – HNZ 8, HDZ 1990 7, BPS 4, BOS-SDU 3, N. stranka R za boljitač 3, HSP i ostali 1, DNZ 2 SNSD 1.

U natjecanju za mandate u Skupštini Tuzlanskog kantona, SDA je osvojila 54.373 ili 31,03% glasova (12 mandata), SDP 36.554 ili 26,56% glasova (11 mandata), S BiH 32.057

ili 18,29% glasova (7 mandata), BOS - SDU 9.230 ili 5,27% glasova (2 mandata), Narodna stranka radom za boljitač 7.887 ili 4,5% glasova i BPS 5492 ili 3,13% glasova (1 mandat).

IZBORNI REZULTATI NA PODRUČJU OPĆINE GRAČANICA

Za razliku od kantonalnog, federalnog i državnog nivoa, na području općine Gračanica, SDP je znatno popravio svoju poziciju u odnosu na prethodne opće i lokalne izbore.

Nakon sjajne pobjede na lokalnim izborima 2000. kada je osvojio 52,8% glasova na općini i solidne pobjede na općim izborima iste, 2000. godine, SDP je na sljedećim općim izborima 2002. godine doživio katastrofalni poraz kako na nivou Federacije i Kantona, tako i na nivou općine "dobacivši" jedva do 25,5% osvojenih glasova. Nakon tog neočekivanog debakla, počeo je mukotrpan oporavak i postepeno jačanje te stranke na općini. Prvi znaci oporavka pokazali su se na lokalnim izborima 2004. godine, kada je SDP osvojio 40,9% glasova ili 15,4% više nego na prethodnim općim izborima, kada je bio "potučen do nogu". Ovom rezultatu treba dodati i sjajnu pobjedu kandidata SDP-a na neposrednim izborima za poziciju općinskog načelnika. Ozbiljne analize su pokazale da je na ovim izborima SDP bio i moralni i stvarni pobjednik, bez obzira što je osvojio isti broj vijećničkih mandata kao i njegov najveći rival SDA (i jedna i druga stranka po 13 mandata). Moralni pobjednik je postao nakon dokazane krađe glasova u Prijekom Brdu, a stvarni nakon ubjedljive pobjede SDP kandidata Nusreta Helića za poziciju načelnika, koji je dobio čak 1.316 glasova više od svog glavnog rivala, drugoplasiranog SDA kandidata dr. Mulalića.

Na ovogodišnjim općim izborima, SDP je sa 37,5% osvojenih glasova zauzeo prvo mjesto na svim nivoima glasanja, uključujući i SDP kandidata za Predsjedništvo BiH. Prema tome, SDP je apsolutni pobjednik ovih izbora na području općine Gračanica iako je procentualno osvojio nešto manje glasova u

Mjesna zajednica	Važećih listića	Sulejman Tihčić	Haris Silajdžić	Željko Komšić	Mirnes Ajanović	Ostali
Babići	723	257	170	223	60	13
Buk	91	51	15	12	7	6
Doborovci	597	202	230	76	69	20
Džakule	450	230	201	8	7	4
Gračanica	5268	778	1746	2130	408	206
D.Lohinja	406	156	119	82	36	13
Lukavica	1170	368	323	380	32	67
Malešići	1514	459	290	664	81	20
Miričina	945	205	325	285	92	38
D.Orahovica	1327	336	481	385	99	26
G.Orahovica	692	235	274	131	43	9
Piskavica	337	99	71	137	23	7
Pribava	714	137	277	201	68	31
Prijeko Brdo	286	225	30	17	6	8
Rašljeva	362	92	77	160	21	12
Soko	636	144	255	142	67	28
Stjepan Polje	1470	742	370	178	130	50
Škahovica	582	172	163	192	38	17
Trnovci	336	163	52	97	11	13
Vranovići	494	232	82	138	34	8
Ukupno	18400	5283	5551	5638	1332	596

Tabela 1. Rezultati glasanja za članove Predsjedništva BiH po mjesnim zajednicama općine Gračanica

odnosu na prethodne lokalne izbore. Ujedno, to je najbolji rezultat SDP na općinskom nivou u Bosni i Hercegovini.

Za razliku od SDP na kantonalnim i drugim nivoima, Izborni "stožer" SDP na općini Gračanica, u ovim izborima ništa nije prepustao slučaju. Vodio je osmišljenu kampanju, bez prevelike halabuke, prozivanja i napadanja protivnika, pokušavajući da predoči program SDP ne samo "golom pričom" i "pokazivanjem" kandidata, već pozitivnim primjerima iz prakse i praktičnim rezultatima koje postiže SDP-ekipa u općinskoj vlasti, na čelu sa popularnim načelnikom Nusretom Helićem.

Jednostavno, biračima je odaslana poruka da će imati vlast po mjeri građanina i na drugim nivoima, kakvu trenutno imaju u svojoj općini, samo ako u ovim izborima poklone svoje povjerenje SDP. Birači su, očigledno, vjerovali više svojim očima nego praznim

obećanjima SDP-ovih političkih protivnika.

Zašto SDP nije pobijedio u ostatku ove zemlje, posebna je priča koja izlazi iz okvira ove teme. Težak debakl ne može se prikriti (kompenzirati) ni sjajnom pobjedom Željka Komšića u utrci za Predsjedništvo. Iako u ovom slučaju nije zahvalno ništa prognozirati, što se SDP tiče, nije teško zaključiti sljedeće: ako se hitno ne presabere i ne raščisti u svom vrhu, od te sjajne građanske partije, ostat će samo ljuštura, a pojedinačni dobri primjeri na lokalnom nivou kao što je Gračanica bit će samo rariteti za pokazivanje.

Na osnovu analize uporednih rezultata svih dosadašnjih poslijeratnih izbora na području općine i grada Gračanice (tabela 2 i 3 i grafikoni 1 i 2) može se zaključiti sljedeće:

- SDA je na lokalnim izborima 2000., a potom i na općim izborima iste godine pretrpjela težak poraz, ustupajući mjesto SDP-u kako na lokalnom, tako i na višim nivoima

Izbori	Upisanih birača	Glasalo		Važećih		SDP		SDA		SBiH	
		br.	%	br.	%	br.	%	br.	%	br.	%
opći 96		27694		27146	98,02	3297*	12,00	18526	67,70	4210	15,37
lok 97	26803	23757	88,64	22599	95,13	5283	23,37	14212***	62,86	***	***
opći 98	28706	21233	73,97	17677	83,25	5757**	32,60	9279***	52,50	***	***
lok 00	27654	19963	72,19	19267	96,51	10177	52,80	5957	30,90	1579	8,20
opći 00	27896	19028	68,21	17785	93,47	8480	47,70	6065	34,11	2033	11,43
opći 02	28137	16865	59,94	15685	93,00	4606	29,50	6654	42,20	2098	13,40
lok 04	28400	16104	56,7	15071	93,58	6178	40,9	6181	41,01	1050	6,97
opći 06	35375	19895	56,2	18385	92,4	6902	37,5	6552	35,6	2269	12,4

Tabela 2. Uporedni rezultati svih dosadašnjih poslijeratnih izbora na općini Gračanica za SDP, SDA i SBiH (*Združena lista; **Navedenom broju treba dodati i 1095 glasova (6%) stranke "Socijaldemokrati BiH"; ***Koalicija za cjelovitu i demokratsku BiH /koalicija CD/)

vlasti koje je zaposjela Alijansa za promjene. U dvogodišnjem predahu (sklonivši se u opoziciju) uspjela je relativno brzo konsolidovati svoje redove, da bi, iskoristivši šlampavost i greške Alijanse, na čelu sa SDP-om, na općim izborima 2002. godine prosto pome-la svoje protivnike i ponovo zasjela "na kormilo", osvojivši na općini Gračanica 42,2% glasova.

- Na lokalnim izborima 2004. godine, osvojivši 13 mandata (koliko je dobio i SDP), uz pomoć svojih tradicionalnih partnera (Stranke za BiH, BOSS) "osvojila je" Općinsko vijeće, pretvorivši ga u praksi u neko opoziciono tijelo Općinskom načelniku iz konkurentske SDP opcije. Sve je to, naravno, imalo određene reperkusije na efikasnost i učinkovitost Helićeve ekipe u izvršnoj općinskoj vlasti i negativne odjeke u javnosti.

- U ovogodišnjim izborima biračko tijelo

SDA, inače tradicionalno vrlo stabilno, bilo je uzdrmano fenomenom Haris Silajdžić. Na poziv da se glasa za "Stranku i Harisa", pristalice ove stranke odgovorile su pozitivno, o čemu govore rezultati izbora, kako za Predsjedništvo, tako i za ostale nivoe glasanja i na području gračaničke općine.

- Stranka za BiH je na prethodnim lokalnim izborima imala najslabije rezultate u svojoj historiji. Rezultati ovih izbora postignuti su isključivo zahvaljujući harizmi Harisa Silajdžića i sasvim su dovoljni da ova stranka u koaliciji sa SDA ostane i dalje "u sedlu". Kako se ta stranka uspjela održati na vlasti od svog "postanja" do danas pitanje je koje tako-đe izlazi iz okvira ove teme.

Rezultati glasanja za članove Predsjedništva BiH, umnogome su odraz stanja u vodećim političkim strankama (vidi tabelu 1). U natjecanju za Predsjedništvo, *Sulejman Ti-*

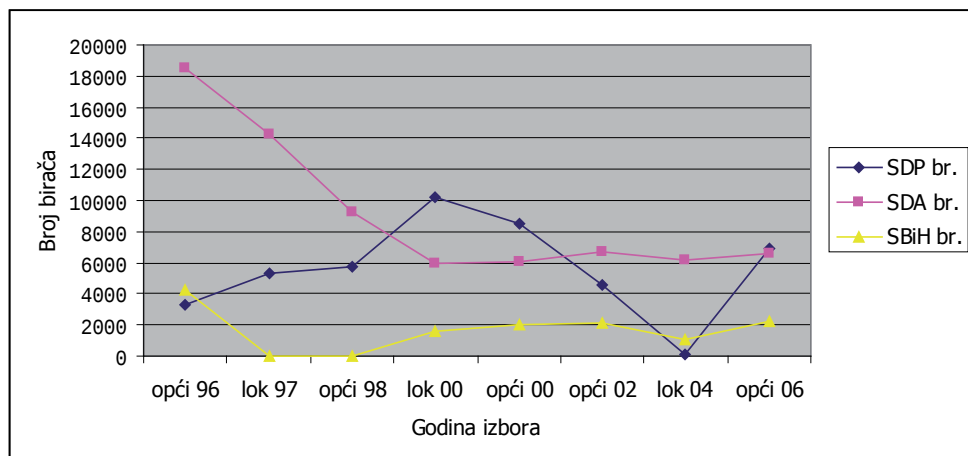
Izbori	Upisanih	Glasalo		Važećih		SDP		SDA		SBiH	
		br.	%	br.	%	br.	%	br.	%	br.	%
opći 96											
lok 97	8093	6810	84,15	6563	96,37	2058	31,40	3148**	48,00**	**	**
opći 98	8300	5765	69,46	5033	87,30	2347*	48,10	1537**	31,50**	**	**
lok 00	8126	5635	69,35	5496	97,53	3622	65,90	809	14,70	562	10,20
opći 00	8194	5220	63,71	4904	93,95	3232	65,90	789	16,09	503	10,20
opći 02	8210	4643	56,55	4314	92,91	1782	41,10	889	20,50	873	20,20
lok 04	8197	4639	56,6	4278	92,2	2403	56	826	19	378	8,8
opći 06	10232	5687	55,6	5201	91,4	2644	50,8	941	17,9	753	14,3

Tabela 3. Uporedni rezultati svih dosadašnjih poslijeratnih izbora na MZ Gračanica za SDP, SDA i SBiH (*Navedenom broju treba dodati i 490 glasova (10) stranke "Socijaldemokrati BiH";

**Koalicija za cjelovitu i demokratsku BiH /koalicija CD/)

Mjesna zajednica	Broj glasača	Izašlo	%	Važ. List.	Nev. List.	SDA	%	SDP	%	SBiH	%	BOSS SDU	%	Za bolj.	%	LDS	%	Ostali	%
Babići	1446	777	53,7	715	62	320	44,8	266	37,2	49	6,9	9	1,3	3	0,4	17	2,4	51	7,1
Buk	168	104	61,9	91	13	57	62,6	4	4,4	1	1,1	1	1,1	1	1,1	27	29,7	0	0,0
Doborovci	1519	665	132,0	606	59	275	45,4	118	19,5	127	21,0	12	2,0	6	1,0	8	1,3	60	9,9
Džakule	905	462	51,0	436	26	246	56,4	14	3,2	77	17,7	0	0,0	1	0,2	72	16,5	26	6,0
Gračanica	10232	5687	55,6	5276	411	879	16,7	2697	51,1	831	15,8	172	3,3	129	2,4	73	1,4	495	9,4
D.Lohinja	806	456	56,6	404	52	180	44,6	114	28,2	50	12,4	14	3,5	9	2,2	2	0,5	35	8,7
Lukavica	2360	1267	53,7	1170	97	477	40,8	474	40,5	93	7,9	14	1,2	32	2,7	9	0,8	71	6,1
Malešići	2287	1607	70,3	1502	105	534	35,6	826	55,0	60	4,0	27	1,8	12	0,8	6	0,4	37	2,5
Miričina	1918	1044	54,4	937	107	260	27,7	341	36,4	152	16,2	36	3,8	27	2,9	10	1,1	111	11,8
D.Orahovica	3075	1407	45,8	1298	109	453	34,9	481	37,1	241	18,6	23	1,8	8	0,6	12	0,9	80	6,2
G.Orahovica	1491	760	51,0	685	75	304	44,4	157	22,9	172	25,1	17	2,5	3	0,4	4	0,6	28	4,1
Piskavica	467	348	74,5	335	13	115	34,3	158	47,2	34	10,1	6	1,8	5	1,5	4	1,2	13	3,9
Pribava	1500	739	49,3	709	30	167	23,6	268	37,8	132	18,6	25	3,5	19	2,7	12	1,7	86	12,1
Prijeko Brdo	473	339	71,7	278	61	248	89,2	15	5,4	4	1,4	1	0,4	2	0,7	1	0,4	7	2,5
Rašljeva	510	381	74,7	360	21	92	25,6	181	50,3	62	17,2	8	2,2	6	1,7	1	0,3	10	2,8
Soko	1294	724	56,0	640	84	228	35,6	205	32,0	115	18,0	6	0,9	14	2,2	7	1,1	65	10,2
Stjepan Polje	2602	1601	61,5	1473	128	904	61,4	252	17,1	114	7,7	35	2,4	35	2,4	10	0,7	123	8,4
Škahnovica	998	642	64,3	571	71	189	33,1	252	44,1	60	10,5	4	0,7	7	1,2	34	6,0	25	4,4
Trnovci	564	378	67,0	350	28	171	48,9	132	37,7	23	6,6	5	1,4	2	0,6	8	2,3	9	2,6
Vranovići	760	507	66,7	502	5	282	56,2	155	30,9	34	6,8	10	2,0	3	0,6	2	0,4	16	3,2
Ukupno	35375	19895	56,2	18338	1557	6381	34,8	7110	38,8	2431	13,3	425	2,3	324	1,8	319	1,7	1348	7,4

Tabela 4. Rezultati glasanja za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije po mjesnim zajednicama općine Gračanica

Grafikon 1. Uporedni rezultati svih dosadašnjih poslijeratnih izbora na općini Gračanica za SDP, SDA i SBiH

bić, kao predsjednik SDA i na području općine Gračanica *prošao je lošije u odnosu na svoju stranku*. Dobio je 1.269 glasova manje u odnosu na prosječan broj glasača koji su glasali za SDA na ostalim nivoima (Tihčić je dobio 5.283 glasa ili 28,7%, dok je SDA dobila 6.652 ili 35,6%). Slična situacija je i na području grada Gračanice. Tihčić je dobio 163 glasa manje u odnosu na prosječan broj glasača koji su glasali za SDA na ostalim nivoima (Tihčić je dobio 778 glasova ili 14,7%, dok je SDA dobila 941 glas ili 17,9%). Razlika je, dakle, za 240 glasova u korist SDA.

Za razliku od Sulejmana Tihčića, (kojeg su prema ovim podacima "dobro izdali" njegovi partijski drugovi i na području općine Gračanica), *Haris Silajdžić je "prošao" mnogo bolje od svoje stranke* koju je, uzgred, uspio dići iz mrtvih (imala je svega 6,9% glasova na lokalnim izborima). Silajdžić je dobio povjerenje od 5.551 birača ili 30,1%, dok je Stranka za BiH na ostalim nivoima ostala na 2.269 glasova ili 12,4% (prosječno). Prema tome, Silajdžić je "prešišao" svoju stranku za cijelih 3.282 glasa ili 144%. Na području grada Gračanice Silajdžić je dobio povjerenje 1.746 građana ili 33,1%, dok je njegova stranka ostala na skromnih 753 glasa ili 14,3% (prosječno). Razlika je, dakle, za 993 glasa "u korist Harisa".

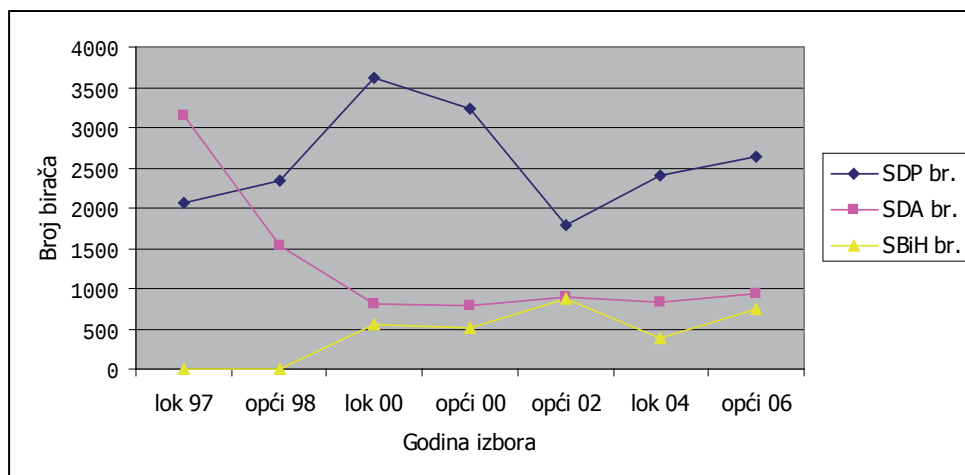
Iako je Željko Komšić dobio najviše glasova na općini Gračanica, u natječaju za Pred-

sjedništvo ("pobjegao" je Silajdžiću za 87 glasova), isto kao i Tihčić prošao je lošije u odnosu na svoju stranku. Ovaj esdepeov kandidat osvojio je 5.638 ili 30,6% glasova, dok je SDP na svim ostalim nivoima u prosjeku dobila povjerenje 6.902 ili 37,5% birača koji su izvršili svoju građansku dužnost. Komšić je, dakle, ostao "kraći" za 1.264 glasa, gotovo "u 5 deka", kao i Sulejman Tihčić (razlika u 5 glasova za koliko su esdepeovci bili vjerniji svom kandidatu u odnosu na esdeaoce i njihovog Predsjednika Tihčića). Skoro identična situacija je i na biračkim mjestima na području samog grada Gračanice. Željko Komšić je dobio 2.130 ili 40% glasova, a SDP 2.644 glasa ili 50,8% (prosječno). Povjerenje Komšiću, dakle, uskratilo je 514 glasača. U tom pogledu Komšić je prošao lošije od Tihčića (Tihčić je u Gračanici dobio 163 glasa manje u odnosu na svoju stranku).

Četvrti kandidat za člana Predsjedništva, Mirnes Ajanović, dobio je ubjedljivo manje glasova u odnosu na Komšića, Silajdžića i Tihčića, ali je slično kao i Silajdžić "prošao" znatno bolje u odnosu na svoju stranku, kako na području grada, tako i na čitavom području općine Gračanica. Na području općine dobio je 1.332 glasa ili 7,2% (na području grada 408 ili 7,7% glasova), dok je njegova stranka osvojila 449 ili 2,4% glasova na području općine i 168 ili 3,2% glasova na području grada.

Mjesna zajednica	Broj glasača	Izašlo	%	Važeći listići	Nevaž list.	SDA	%	SDP	%	SBiH	%	BOSS SDU	%	Za bolj.	%	LDS	%	Ostali	%
Babići	1446	777	53,7	736	43	272	37,0	241	32,7	44	6,0	28	3,8	1	0,1	57	7,7	93	12,6
Buk	168	104	61,9	92	12	56	60,9	4	4,3	0	0,0	5	5,4	8	8,7	19	21	0	0,0
Doborovci	1519	665	43,8	618	47	285	46,1	120	19,4	118	19,1	12	1,9	7	1,1	6	1	70	11,3
Džakule	905	462	51,0	437	25	259	59,3	10	2,3	60	13,7	5	1,1	2	0,5	69	16	32	7,3
Gračanica	10232	5687	55,6	5298	389	1057	20,0	2719	51,3	576	10,9	184	3,5	124	2,3	128	2,4	510	9,6
D.Lohinja	806	456	56,6	403	53	190	47,1	111	27,5	37	9,2	15	3,7	9	2,2	11	2,7	30	7,4
Lukavica	2360	1267	53,7	1185	82	481	40,6	484	40,8	85	7,2	16	1,4	36	3,0	11	0,9	72	6,1
Malešići	2287	1607	70,3	1555	52	472	30,4	977	62,8	27	1,7	31	2,0	6	0,4	6	0,4	36	2,3
Miričina	1918	1044	54,4	938	106	272	29,0	301	32,1	149	15,9	38	4,1	42	4,5	26	2,8	110	11,7
D.Orahovica	3075	1407	45,8	1300	107	479	36,8	503	38,7	208	16,0	22	1,7	11	0,8	26	2	51	3,9
G.Orahovica	1491	760	51,0	670	90	314	46,9	152	22,7	144	21,5	11	1,6	3	0,4	15	2,2	31	4,6
Piskavica	467	348	74,5	335	13	118	35,2	160	47,8	21	6,3	10	3,0	3	0,9	10	3	13	3,9
Pribava	1500	739	49,3	698	31	195	27,9	261	37,4	100	14,3	28	4,0	17	2,4	12	1,7	85	12,2
Prijeko Brdo	473	339	71,7	287	52	258	89,9	13	4,5	3	1,0	1	0,3	1	0,3	1	0,3	10	3,5
Rašljeva	510	381	74,7	354	27	92	26,0	170	48,0	66	18,6	12	3,4	4	1,1	3	0,8	7	2,0
Soko	1294	724	56,0	648	76	243	37,5	197	30,4	97	15,0	12	1,9	12	1,9	10	1,5	77	11,9
Stjepan Polje	2602	1601	61,5	1510	91	1152	76,3	165	10,9	60	4,0	37	2,5	26	1,7	9	0,6	61	4,0
Škrahovica	998	642	64,3	594	48	231	38,9	236	39,7	34	5,7	7	1,2	3	0,5	60	10	23	3,9
Trnovci	564	378	67,0	351	27	186	53,0	123	35,0	18	5,1	4	1,1	1	0,3	10	2,8	9	2,6
Vranovići	760	507	66,7	500	7	291	58,2	151	30,2	30	6,0	12	2,4	0	0,0	1	0,2	15	3,0
Ukupno	35375	19895	56,2	18509	1378	6903	37,3	7098	38,3	1877	10,1	490	2,6	316	1,7	490	2,6	1335	7,2

Tabela 5. Rezultati glasanja za Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH po mjesnim zajednicama općine Gračanica

Grafikon 2. Uporedni rezultati svih dosadašnjih poslijeratnih izbora na području grada Gračanice za SDP, SDA i SBiH

Prema tome, Ajanović je na području općine "preišao" svoju stranku za 924, a na području grada za 240 glasova.

Na osnovu ovih podataka, može se zaključiti da je Haris Silajdžić na području općine Gračanica (kao i na nivou Federacije) privukao više od 2/3 glasova iz drugih stranaka, u prosjeku 20% esdeaovaca, koji nisu mogli "okabuliti" da daju svoje glasove svome predsjedniku Tihiću "kontra" Harisu (ili su bile takve instrukcije), zatim 18% esdepeovaca koji nisu podržali kandidaturu Komšića kao "anam onog" i, napokon, 25 - 30% glasača iz kontigenta ostalih stranaka koji nisu imali svoje kandidate.

Inače, sa područja općine Gračanica za ostala tri nivoa vlasti (parlamenti BiH, F BiH, TK) kandidovalo se 51 lice ispred 26 političkih partija i koalicija. Rang lista kandidata koji su osvojili više od 1.000 glasova na općini izgleda ovako: Muhamed Ibrahimović, kandidat SDA za Parlament Federacije BiH dobio je povjerenje od 5.413 glasača, Mujo Hasić, kandidat SDP za Parlament Federacije BiH 3.465 glasova, Sead Čaušević, kandidat SDP za Skupštinu Tuzlanskog kantona 3.112 glasa, Damir Mašić, kandidat SDP za Parlament Federacije BiH 3.092 glasa, Galib Avdić, kandidat SDA za Skupštinu Tuzlanskog kantona 2.489 glasova, Ba-

hrija Mehurić, kandidat SDA za Parlament Federacije BiH 2.057 glasova, Rahim Gadžić, kandidat SDA za Skupštinu Tuzlanskog kantona 1.977 glasa, Sadija Škrebo, kandidat SDP za Parlament Federacije BiH 1910 glasova Minka Kurtović, kandidat SDA za Skupštinu Tuzlanskog kantona 1731 glas, Senahid Šaković, kandidat SDP za Skupštinu Tuzlanskog kantona 1.432 glasa, Mubera Bukvić, kandidat SDA za Parlament Federacije BiH 1.260 glasova, Almedin Devedžić, kandidat SDA za Skupštinu Tuzlanskog kantona 1.129 glasova, Nedim Moralić, kandidat Stranke za BiH za Parlament Federacije BiH 1.102 glasa itd.

Na plasman kandidata svakako je uticala pozicija na kandidatskoj listi, ali i preferencijalni broj glasova (otvorene liste) koje su kandidati dobijali u onim sredinama u kojima su "najbolje radili". To pokazuju i znatne razlike u broju glasova koje su pojedine stranke "osvajale" po pojedinim nivoima glasanja. Tako je, na primjer, SDA imala ček 585 glasova više za kandidatsku listu za Parlament Federacije BiH u odnosu na kandidatske liste za Parlament BiH i Skupštinu Tuzlanskog kantona, što pokazuju tabele 4,5,6. Nema sumnje, na to su uticali preferencijalni glasovi koje je dobio Muhamed Ibrahimović, kao apsolutni rekorder po broju dobijenih glasova i u ovim izbori-

Mjesna zajednica	Broj glasača	Izašlo	%	Važeći listići	Nevaž list.	SDA	%	SDP	%	SBiH	%	BOSS SDU	%	Za bolj.	%	LDS	%	Ostali	%
Babići	1446	777	53,7	718	59	336	46,8	247	34,4	45	6,3	22	3,1	1	0,1	34	4,7	33	4,6
Buk	168	104	61,9	80	24	42	52,5	0	0	0	0,0	1	1,3	0	0,0	36	45,0	1	1,3
Doborovci	1519	665	132,0	596	69	287	48,2	91	15,3	121	20,3	10	1,7	7	1,2	25	4,2	55	9,2
Džakule	905	462	51,0	455	7	222	48,8	11	2,4	18	4,0	3	0,7	1	0,2	195	42,9	5	1,1
Gračanica	10232	5687	55,6	5201	486	887	17,1	2516	48,4	852	16,4	148	2,8	150	2,9	206	4,0	442	8,5
D.Lohinja	806	456	56,6	400	56	173	43,3	122	30,5	62	15,5	14	3,5	8	2,0	2	0,5	19	4,8
Lukavica	2360	1267	53,7	1164	103	545	46,8	451	38,7	68	5,8	12	1,0	35	3,0	15	1,3	38	3,3
Malešići	2287	1607	70,3	1510	97	536	35,5	781	51,7	60	4,0	21	1,4	47	3,1	24	1,6	41	2,7
Miričina	1918	1044	54,4	938	106	249	26,5	327	34,9	180	19,2	29	3,1	28	3,0	31	3,3	94	10,0
D.Orahovica	3075	1407	45,8	1289	118	430	33,4	440	34,1	246	19,1	22	1,7	18	1,4	75	5,8	58	4,5
G.Orahovica	1491	760	51,0	708	52	241	34,0	120	16,9	305	43,1	8	1,1	4	0,6	7	1,0	23	3,2
Piskavica	467	348	74,5	324	24	103	31,8	156	48,1	23	7,1	5	1,5	6	1,9	22	6,8	9	2,8
Pribava	1500	739	49,3	697	42	181	26,0	262	37,6	127	18,2	19	2,7	14	2,0	16	2,3	78	11,2
Prijeko Brdo	473	339	71,7	325	14	311	95,7	11	3,38	1	0,3	2	0,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Rašjeva	510	381	74,7	357	24	92	25,8	174	48,7	65	18,2	10	2,8	7	2,0	2	0,6	7	2,0
Soko	1294	724	56,0	651	73	247	37,9	191	29,3	120	18,4	14	2,2	11	1,7	24	3,7	44	6,8
Stjepan Polje	2602	1601	61,5	1449	152	887	61,2	199	13,7	117	8,1	76	5,2	41	2,8	35	2,4	94	6,5
Škakovica	998	642	64,3	594	48	128	21,5	165	27,8	18	3,0	1	0,2	6	1,0	271	45,6	5	0,8
Trnovci	564	378	67,0	354	24	201	56,8	108	30,5	17	4,8	4	1,1	1	0,3	20	5,6	3	0,8
Vranovići	760	507	66,7	499	8	276	55,3	126	25,3	55	11,0	11	2,2	3	0,6	8	1,6	20	4,0
Ukupno	35375	19895	56,2	18309	1586	6374	34,8	6498	35,5	2500	13,7	432	2,4	388	2,1	1048	5,7	1069	5,8

Tabela 4. Rezultati glasanja za skupštinu Tuzlanskog kantona po mjesnim zajednicama općine Gračanica

Naziv	Br. bir.	Izašlo	%	Važ.	Nevaž.	SDP	%	SDA	%	SBiH	%	BOSS	%
Predsjedn.	35375	19895	56,2	18400	1495	5638	30,6	5283	28,7	5551	30,1	3332	7,2
Parlament BiH	35375	19895	56,2	18338	1557	7110	36,8	6381	34,8	2431	13,3	425	2,3
Parlament FBiH	35375	19895	56,2	18809	1378	7090	38,3	6903	37,3	1877	10,1	490	2,6
Skupština TK	35375	19895	56,2	18309	1586	6498	35,5	6374	34,8	2500	13,7	432	2,4
Prosječ. za parl.	35375	19895	56,2	18385	1507	6902	37,5	6552	35,6	2269	12,4	449	2,4

Tabela 7. Prosječni zbirni rezultati glasanja za sve nivoe za područje općine Gračanica

ma. Na sličan način može se objasniti i činjenica da je kandidatska lista SDP za Skupštinu Tuzlanskog kantona dobila 612 glasova manje u odnosu na listu za Parlament BiH i 600 glasova manje u odnosu na listu za Parlament Federacije BiH. "Preferencije" su, inače, uticale na konačan poredak kandidata skoro na svim listama, koji je, naravno, znatno drugačiji u odnosu na stranački redoslijed.

U odnosu na sve dosadašnje, općina Gračanica je u ovim izborima dobila manje poslaničkih mjesta u zakonodavnim tijelima na svim nivoima. U Parlament Federacije BiH uspjeli su se probiti Muhamed Ibrahimović (SDA) i Damir Mašić (SDP), a u Skupštinu Tuzlanskog kantona samo Sead Čaušević i Senahid Šaković, obojica iz SDP. Do sada je Gračanica imala u Parlamentu Federacije dva i Skupštini Tuzlanskog kantona četiri poslanika.

Ima više razloga koji su doveli do toga da će u narednom četverogodišnjem mandatu s područja općine Gračanica "narodne interese" zastupati manji broj poslanika: od pozicije kandidata s područja općine Gračanica na stranačkim listama, pa do "zarađenih" ili "nezarađenih" preferencijalnih glasova – do kojih se, kao što je poznato dolazilo kroz razne forme lobiranja. U svakom slučaju, time će se morati ozbiljnije pozabaviti stranački politički stožeri i njihovi politički stratezi ukoliko žele ozbiljnije ulaziti u neku narednu "utakmicu".

DISTRIBUCIJA GLASOVA PO MJESNIM ZAJEDNICAMA

Tabele 4,5,6,7 i 8 pokazuju sljedeće:

- SDP je i ovoga puta osvojila najviše glasova na biračkim mjestima grada Gračanice, te u dolini Spreče, na biračkim mjestima u Miričini, Rašljevi, Donjoj Orahovici i Pribavi. Značajna uporišta SDA u dolini Spreče su Donja Lohinja i Stjepan Polje. Ta je stranka i ovoga puta "osvojila" takozvani brdski, manje razvijen dio općine, izuzev Malešića, Škahovice i Piskavice. U ovim izborima potisla je SDP sa vodeće pozicije u Lukavici.

- Od 40-50% glasova SDA je ostvarila u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići, Doborovci, D.Lohinja., Lukavica, G. Orahovica. U njima je registrovano 6.935 birača ili 19,6 % biračkog tijela. Preko 50% glasova SDA je dobila u mjesnim zajednicama: Buk, Džakule, Prijeko Brdo, Trnovci i Vranovići. U tim mjesnim zajednicama registrovano je 5.472 birača ili 15,4% biračkog tijela.

- Od 40-50% glasova SDP je osvojio u mjesnim zajednicama: Piskavica i Rašljeva. U njima je registrovano 977 birača ili 2,7% biračkog tijela. Preko 50% glasova SDP je osvojio u mjesnim zajednicama: Gračanica i Malešići. U njima je registrovano 12.519 birača ili 35,4% biračkog tijela na općini.

- U odnosu na lokalne izbore 2004. godine, SDA je *poboljšala* svoju poziciju u slijedećim mjesnim zajednicama: Džakule (uključujući Buk i Trnovce) za 8,8 %, Lukavica za 1,8%, G. Orahovica 1,9%, Stjepan polje 6,3%; u isto vrijeme *podbacila* je u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići za 19,2%, Doborovci 10,8%, Gračanica 1,1%, D.Lohinja 9,00%, Malešići 8,2%, Miričina 9,1%, D.Orahovica 10,0%, Piskavica 10,3%, Pribava 9,9%, P.Brdo 6,4%, Rašljeva 12,9%, Soko 11,3%, Škahovica

MZ	SDA	SDP	S BiH	BOSS	BOLJITAK	LDS	OSTALI
Babići	42,8	34,7	6,4	2,7	0,2	4,9	8,1
Buk	55,8	4,4	1,1	1,2	1,1	39,9	2,6
Doborovci	47,2	16,7	20,5	1,8	1,1	3,2	9,4
Džakule	54,8	2,6	11,8	0,6	0,3	25	4,8
Gračanica	17,9	50,8	14,3	3,2	25,3	2,6	9,1
Donja Lohinja	45	28,7	12,3	3,5	2,1	1,2	6,9
Lukavica	44,8	39,3	6,5	1	2,9	1,1	4,2
Malešići	33,8	56,5	3,2	1,7	1,4	0,8	2,5
Miričina	26,9	35,4	18,2	3,3	2,9	2,5	10,6
Donja Orahovica	35	36,6	17,9	1,7	0,9	2,9	4,8
Gornja Orahovica	41,7	20,8	29,9	1,7	0,4	1,2	3,9
Piskavica	33,7	47,7	7,8	2,1	1,4	3,6	3,5
Pribava	25,8	37,6	17	3,4	2,3	1,9	11,8
Prijeko Brdo	91,6	4,4	0,9	0,4	0,3	0,2	2
Rašljeva	25,8	49	18	2,8	1,6	0,5	3,9
Soko	37	30,5	17,1	1,6	1,9	2,1	9,6
Stjepan Polje	66,3	13,9	6,6	3,3	2,3	1,2	6,3
Škahovica	31,1	37,2	6,4	0,7	0,9	20,5	3
Trnovci	52,9	34,4	5,5	1,2	0,4	3,5	2,1
Vranovići	56,5	28,8	7,9	2,2	0,4	1,1	3,4
UKUPNO:	35,6	37,5	12,3	2,4	1,8	3,3	6,8

Tabela 8. Prosječni rezultati općih izbora po mjesnim zajednicama Općine Gračanica

6,9%, Vranovići 6,5%. U “prebijenom stanju” prosječan podbačaj na nivou općine je 5,4%.

- U odnosu na opće izbore 2002. godine SDA je *poboljšala* svoju poziciju u slijedećim mjesnim zajednicama: Doborovci 2%, Džakule 12%, P.Brdo 2,1%, Stjepan Polje 0,3%; *podbacila* je u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići 21,5%, Gračanica 2,6%, D.Lohinja 1,2%, Lukavica 2%, Malešići 13,4%, Miričina 0,8%, D.Orahovica 8,1%, G.Orahovica 12,7%, Piskavica 9,6%, Pribava 3,3%, Rašljeva 13,3%, Soko 3%, Škahovica 2,6%, Vranovići 4,7; u “prebijenom stanju” prosječan podbačaj na nivou općine je 5,7%.

- U odnosu na lokalne izbore 2004. godine, SDP je *poboljšao* svoju poziciju u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići 7,9%, Malešići 5,5%, Piskavica 9,7%, Prijeko Brdo 3,0%, Soko 4,3%; *podbacio* je u slijedećim mjesnim zajednicama: Doborovci 9,7%, Džakule 0,8%, Gračanica 5,2%, D.Lohinja 1,3%, Lukavica 11,3%, Miričina 12,2%, D. Orahovica

2,1%, G.Orahovica 1,6%, Pribava 9.9%, Rašljeva 1,6%, Soko 2,4%, Stjepan Polje 5,1%, Škahovica 10,6%, Vranovići 4,2%. U “prebijenom stanju” prosječan podbačaj na nivou općine je 3,4%.

- U odnosu na opće izbore 2002. godine, SDP je *poboljšao* svoju poziciju u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići 21,4%, Doborovci 2,4%, Gračanica 9,7%, D.Lohinja 1,8%, Lukavica 2,7%, Malešići 16,8%, D. Orahovica 7,3%, Piskavica 23,1%, Pribava 5,8%, P. Brdo 1,1%, Rašljeva 13,6%, Soko 10,8%, Stjepan Polje 0,1%, Škahovica 8,3%, Vranovići 4,9%; *podbacio* je u slijedećim mjesnim zajednicama: Džakule 2,6%, Miričina 5,3%, G.Orahovica 0,9%. U “prebijenom stanju” SDP je ostvario prosječno povećanje broja glasova na nivou općine od 8,0%.

- U odnosu na lokalne izbore 2004. godine Stranka za BiH je *poboljšala* svoju poziciju u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići 1,2%, Doborovci 15,0%, Džakule 6,2%,

Gračanica 5,5%, Donja Lohinja 4,3%, Lukavica 3,3%, Malesići 1,8%, Miričina 14,5%, D.Orahovica 8,2%, Piskavica 2,2%, Pribava 8,8%, P.Brdo 0,7%, Rašljeva 12,4%, Soko 10,5%, Stjepan Polje 1,1%, Škahovica 3,4%, Vranovići 7,0%. U prosjeku u ovim izborima ostvario je za 5,33% *glasova više* u odnosu na lokalne izbore 2002.godine. Podbacio je jedino u G.Orahovici za 6,1%.

- U odnosu na opće izbore 2002. godine Stranka za BiH je svoju poziciju *pogoršala* u slijedećim mjesnim zajednicama: Babići 0,5%, Doborovci 0,8%, Džakule 1,2%, Gračanica 5,9%, D. Lohinja 2,9%, Lukavica 0,7%, Piskavica 7,6%, Pribava 7,9%, P.Brdo 1,5%, Soko 1,4%, St.Polje 1,9%, Škahovica 0,5%. *Poboljšala* je poziciju u Malesićima za 0,6%, Miričini 6,7%, D. Orahovici 2,6%, G. Orahovici 19,2%, Rašljevi 15,0%, Vranovićima 4,5%. U "prebijenom stanju" Stranka za BiH *prošla je lošije* na ovim izborima za 1,1%.

KAKO SU GLASALI "NOVI" BIRAČI

Na općim izborima 2002. godine bilo je upisano 28.137 birača, a na glasanje je izašlo 16.865 građana ili 59,94%. Na lokalnim izborima 2004. godine bilo je upisano 28.148 birača a glasalo 16.104 ili 56,7% za Općinsko vijeće i 16.035 za načelnika (56,96%). Na ovogodišnjim općim izborima upisano je 35.375 birača, a na glasanje je izašlo 19.895 građana ili 52,6%. Zahvaljujući sistemu pasivne registracije (na osnovu CIPS-a) registrovano je, dakle, 24,5% više birača u odnosu na prethodne izbore. Procenat izlaska na glasanje od 56,2% (u prethodnim izborima bio je 56,7%) potvrđuje dalje opadanje interesa biračkog tijela za izbore. To se može tumačiti na različite načine: razočaranost, apatija, nepovjerenje u političke programe, u kandidate itd. Ispada i ovoga puta da će nam konfiguraciju vlasti (koja će "nad nama" vladati sljedeće četiri godine) biti onakva kakvu su je iskreirali apstinenti svojim neizlaskom na izbore i pasivnom rezistencijom. Drugi razlog može biti kadrovski sastav na izbornim listama dvije najjače političke stranke na općini, na kojima su se uglavnom našli oni isti koji su i do

sada "drмали" lokalnom političkom scenom. Treći razlog su politički programi u kojima birači nisu mogli prepoznati nešto novo ("sve je isto samo njega nema") i četvrti može biti vrlo mlaka kampanja, bar na općini Gračanica, gdje je izgledalo kao da su glavni politički rivali "sklopili pakt o nenapadanju".

Za opće izbore 2006. godine, zahvaljujući automatskom upisu birača po sistemu CIPS-a upisano je 7.227 ili 25,6% birača više u odnosu na lokalne izbore 2004. godine. Samim time na izbore je izašlo i glasalo 3.791 birač više ili 23,5% u odnosu na prethodne izbore 2004. godine. Prema tome, procenat povećanja broja upisanih birača je veći (25,6%) u odnosu na procenat povećanja broja birača koji su izašli na izbore i obavili svoju građansku obavezu (23,5%). To nas navodi na zaključak da je za 2,0% bilo više apstinenata u "kontingentu" novoupisanih birača (dakle povećan je i broj apstinenata sa 12.044 ili 43,3% u 2004. godini, na 15.480 ili 47,4% na ovogodišnjim izborima).

Kao što je rečeno, od 7.227 novoupisanih birača ili 25,6% više u odnosu na prethodne izbore (2004.) na ove izbore je izašlo i glasalo 3.791 birač ili 23,5% više u odnosu na prethodne izbore.

Kako su distribuirani ti glasovi po političkim strankama?

SDA na lokalnim izborima 2004. osvojila je 6.181 glas (41,01%), a u izborima 2006. osvojila je 6.552 glasa, tj. za 371 glas ili 6,0% više u odnosu na lokalne izbore 2004.godine. Procenat povećanja osvojenih glasova SDA od 6,0% znatno je manji u odnosu na povećanje broja glasača (23,5%). Prema tome, SDA je u kontingentu novih glasača osvojila svega 9,7% glasova (svega 371 glas u odnosu na ukupno 3.791 novi birač).

SDP je na lokalnim izborima, 2004. godine, osvojio 6.178 glasova (40,9%), a u izborima 2006. godine 6.902 glasa (37,5%), tj. za 724 glasa ili 11,7% više u odnosu na lokalne izbore 2004. godine. Procenat povećanja osvojenih glasova SDP-a od 11,7% dva puta je manji u odnosu na ukupno povećanje broja glasača (23,5%). Prema tome, SDP je u kontingentu novih glasača osvojio 19% glasova

(724 glasa u odnosu na ukupno 3.791 glas).

Stranka za BiH na lokalnim izborima 2004. godine osvojila je 1.050 glasova (6,97%), a u izborima 2006. godine 2.269 glasova ili 12,4%, tj. za 1.219 glasova ili 116% više u odnosu na lokalne izbore 2004. godine. Procenat povećanja osvojenih glasova Stranke za BiH od 116% znatno je veći u odnosu na ukupno povećanje broja glasača (23,5%). Prema tome Stranka za BiH je u kontingentu novih glasača osvojila 32% (1.219 glasova u odnosu na ukupno 3.791 glas).

SDA, SDP i Stranka za BiH osvojile su zajedno 2.314 ili 61,0 % od ukupno 3.791 glas iz kontingenta novoupisanih birača. To znači da je 39% "novih" birača svoje glasove dalo nekim drugim strankama.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Nakon ovogodišnjih izbora svaka stranka i svaki politički subjekt izvlačit će pouke i zaključke za sebe i stvarati podlogu za naredne izbore. Umjesto zaključka, na kraju ove analize, iz obilja tekstova o ovogodišnjim izborima, izdvojili smo samo dvije misli iz opširnog intervjua prof. Nerzeka Ćurka "BH Danima":

1. Obrazlažući svoju ocjenu da su rezultati ovogodišnjih izbora katastrofalni, između ostalog, Ćurak je rekao: "Katastrofalni su zato što su i ovi izbori pokazali da je unutar dejtonske matrice koju živimo nacionalizam naprosto u komparativnoj prednosti nad svakom drugom političkom idejom. Vezati državno-pravni razvitak Bosne i Hercegovine za lijevu političku ideju gotovo da se doima kao nemogući san, naročito ako imamo u vidu da je SDP prošao relativno slabo na izborima." Nerzek Ćurak, Silajdžić i Dodik su dva oka u glavi, (Inervju sa Senatom Pećaninom), *BH Dani*, br 486 od 6. 10. 2006.,

2. U trijumfu Harisa Silajdžića i porazu Sulejmana Tihića prof. Ćurak u biti vidi "poraz tradicijskih Bošnjaka koji ne žele da budu ravnopravniji od drugih. Moj dojam je da su Bošnjaci, dajući u enormnim količinama svoj glas Silajdžiću i SBiH, poslali – a da to mnogi među njima i ne znaju, niti to stvarno žele – poruku o nemogućnosti Bosne i Hercegovine." Nerzek Ćurak, Silajdžić i Dodik su dva oka u glavi, (Inervju sa Senatom Pećaninom), *BH Dani*, br 486 od 6. 10. 2006., 15

